

ΡΙΤΣΑΡΝΤ ΓΟΥΠΛΟΚ

Μία σταγόνα χρόνος

Η εγκατάσταση «Διπλός κύβος» στο Παζάρ Χαμάμ είναι ένα αντικαθρέφτισμα μνήμης και ιστορίας

Ο γλύπτης και ζωγράφος Ρίτσαρντ Γουίτλοκ ζει μόνιμα στη Θεσσαλονίκη, ενώ έργα του βρίσκονται στο Δικαστικό Μέγαρο του Σαντ - Ετιέν της Γαλλίας, στο Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης «Σούσεβ» της Μόσχας, στην Ανωτάτη Σχολή Αρχιτεκτονικής και Καλών Τεχνών της Μασσαλίας, καθώς και στη Μονή Λαζαριστών. Με το

Συνέντευξη στη
ΧΑΪΔΩ ΣΚΑΝΔΥΛΑ

έργο του «Διπλός κύβος» συμμετέχει στην 1η Μπιενάλε Σύγχρονης Τέχνης «Ετεροτοπίες», μια εγκατάσταση στο Παζάρ Χαμάμ, η οποία «συνδιαλέγεται» με τον περιβάλλοντα χώρο αλλά και το χρόνο, καθώς επιχειρεί το πάγωμα της στιγμής σε μία σταγόνα.

■ Ποιοι είναι οι κίνδυνοι ή οι προκλήσεις του να δημιουργεί ένας καλλιτέχνης μέσα σε ένα χώρο με τόσο ιδιαίτερα αρχιτεκτονικά χαρακτηριστικά, όπως το Παζάρ Χαμάμ;

«Το πιο ενδιαφέρον είναι ότι ο χώρος αυτός συνδέεται με την ιστορία του τόπου, κυρίως με την οθωμανική κυριαρχία. Από τη μία το χαμάμ είναι ένα κατεξοχήν οθωμανικό σύμβολο, από την άλλη όμως η διακόσμησή του είναι καθαρά βυζαντινή - οι Τούρκοι είχαν επηρεαστεί πολύ από τη βυζαντινή τέχνη και αρχιτεκτονική. Σε αυτούς που ρωτούν αν είναι τούρκικο ή ελληνικό κτίριο, απαντώ ότι πρόκειται για ένα τουρκικό κτίριο αλλά με βυζαντινά χαρακτηριστικά. Η ευκαιρία να κάνω κάτι που θα μπορούσε να συνδεθεί με την ιστορία της Θεσσαλονίκης, όπου ζω τώρα 25 χρόνια, με ενδιέφερε πάρα πολύ. Η εμπειρία του να δουλεύω στο βάθος του κτιρίου (η πόλη έχει ανεβεί τριγύρω 2,7 μέτρα), δηλαδή στο επίπεδο του 15ου αιώνα, ήταν εξαιρετικά ενδιαφέρουσα. Από τότε δεν έχει πατηθεί εκείνο το έδαφος παρά από ελάχιστους. Ήταν σαν να καθόμουν κι εγώ εκεί όπου κάθονταν εκείνοι».

■ Πώς εμπνευστήκατε το έργο με την αντανάκλαση και τις κηλίδες;

«Το θέμα του έργου, οι κη-

➤ Ο χρόνος είναι το θέμα του έργου που βασίζεται στην αντανάκλαση και το «πάγωμα» της στιγμής

λίδες παγωμένες στο χρόνο, μιλά ακριβώς για την έννοια του χρόνου. Ξεκίνησε από μία ιδέα μου να βρω τρόπο να «καλουπώσω» τη θάλασσα, κάτι πολύ απίθανο. Έτσι ξεκίνησα από ένα απλό πείραμα, να καλουπώσω τις κινήσεις που κάνει ένα βότσαλο πέφτοντας στο νερό. Κι αυτό και μόνο ήταν πάρα πολύ δύσκολο. Δούλεψα από φωτογραφίες, μέτρησα τις αποστάσεις ανάμεσα στις κηλίδες, έπρεπε να μελετήσω Γεωμετρία και Φυσική, μίλησα και με ένα σεισμολόγο που μου είπε ότι στο φεγγάρι υπάρχει αυτό το φαινόμενο με μετεωρίτες που έχουν πέσει στην επιφάνειά του».

■ Πώς πετύχατε να το ενσω-

τέτοιο σημείο στον περιβάλλοντα χώρο που είναι δύσκολο να ξεχωρίσεις πού «τελειώνει» το έργο και «αρχίζει» το κτίριο. Είναι λίγο σαν να έπαιζα με τη μνήμη του τόπου. Πιστεύω ότι μια εγκατάσταση, ειδικά εδώ στη Θεσσαλονίκη, δεν μπορεί παρά να λαμβάνει υπόψη την ιστορία αυτής της πόλης. Για μένα αυτό το έργο είναι κάτι σαν η απάντησή μου προς αυτήν».

■ Πώς αντιληφθήκατε τον όρο «Ετεροτοπίες» σε σχέση με το συγκεκριμένο έργο;

«Η ιδέα του Φουκό είναι ο χώρος που κάθε κοινωνία πρέπει να έχει κοντά στους κανονικούς χώρους για να μπορεί να λειτουργήσει. Για παράδειγμα η φυλακή, ένας χώρος για κακοποιούς. Σε αυτό το πλαίσιο ήθελα να κάνω ένα έργο τέχνης στα δικαστήρια, σε ένα ζωντανό χώρο, όπου οι άνθρωποι δεν περιμένουν να συναντήσουν τέχνη. Τελικά δεν μπόρεσε να γίνει. Σε σχέση με το «Διπλό κύβο» τώρα, ο χώρος είναι σχετικά άγνωστος αλλά μέσα στο κέντρο, κι έτσι πολύς κόσμος περνά, αναρωτιέται για την έκθεση και μπαίνει για να δει. Με την έννοια του ότι πρόκειται για ένα χώρο χωρίς ιδιαίτερο στίγμα, έναν «έτερο τόπο», σχετικά άγνωστο, όπου μπαίνοντας δεν ξέρεις τι να περιμένεις».

ματώσατε με αυτόν τον τρόπο στο χώρο;

«Σκέφτηκα ότι θα μπορούσα να κάνω μια επιφάνεια που θα έμοιαζε με θάλασσα, με πηγάδι, με ντεπόζιτο νερού που ίσως θα μπορούσε να είχε ανακαλυφθεί από τους αρχαιολόγους. Αναδεικνύει το χώρο μέσα από την αντανάκλασή του. Ενσωματώνεται μάλιστα σε

➤ Ο γλύπτης Ρίτσαρντ Γουίτλοκ ζει και εργάζεται στη Θεσσαλονίκη 25 χρόνια

